

Шишименко
Ігор Миколайович

Нові можливості політичної експертизи в інформаційному суспільстві

УДК 32.007.62: 070.1
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-1-72-77>

Шишименко Ігор Миколайович
аспірант кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
вул. Старопортофранківська, 26,
Одеса, Україна

У статті розглянуті поняття «інформаційне суспільство» і «інформація», з'ясовано, чи є інформаційне суспільство демократичним, чи впливають інформаційні технології на розвиток політичної експертизи.

Зроблено висновок про те, що сучасні інформаційно-комунікаційні технології, з одного боку, надали політичній експертизі нові можливості для участі в політико-управлінському процесі і впливу на громадську думку, з іншого – стали однією з причин масовості цієї політичної професії.

Досліджено роль Інтернету в розвитку політичної експертизи. Розглянуто аналітична, комунікаційна та дослідницька функції блогу.

Ключові слова: політична експертиза, інформаційне суспільство, інформація, технології, політичний блог.

Вступ. Актуальність теми статті полягає в тому, що будь-яка держава незалежно від характеру політичного режиму прагне до контролю за інформаційним простором. Звичайно, найбільш у цьому досягла успіхів тоталітарна держава, однією з характерних рис якої є монополія на інформацію та державна цензура. Не набагато краще з інформаційними правами ситуація в авторитарній державі, де, як відомо, править еліта, яка також не зацікавлена у відкритості інформації. Так, показовим прикладом авторитарної держави є Росія. У грудні 2018 р правляча партія «Єдина Росія» внесла на розгляд до Держдуми законопроект про внесення доповнень до статті 20.1 КоАП (дрібне хуліганство), які передбачають штраф або адміністративний арешт на строк до 15 діб «за поширення в Інтернеті інформації, яка «виражає в непристойній формі явну неповагу до суспільства, держави, офіційних державних символів РФ, Конституції РФ і органів, що здійснюють державну владу» [1]. Це дає змогу залучати до адміністративної відповідальності тих, хто дозволить собі критикувати російську владу в принципі. Завдяки цьому закону «охоронці порядку» завжди знайдуть ознаки «непристойної форми» в інформації, яка їм не сподобається.

Мета та завдання статті. Мета статті – обґрунтувати, що технології інформаційного суспільства допомагають інституту політичної експертизи стати більш сучасним і ефективним. Завдання статті: розглянути поняття «інформаційне суспільство» і «інформація»; з'ясувати, чи є інформаційне суспільство демократичним, чи впливають інформаційні технології на розвиток політичної експертизи.

Результати. Як пишуть дослідники, право доступу до інформації асоціюється зі США, «проте першими країнами, в яких громадяни отримали право на інформацію, були Скандинавські країни: Швеція (де конституційний Закон про свободу преси був прийнятий Рікстагом в 1766 р.), а потім, на два століття пізніше, Фінляндія (Закон від

1951 г.)» [2]. У США ж тільки в 1966 р. був прийнятий Закон Про свободу інформації. Пізніше подібні закони з'явилися в цілому ряді європейських країн. На сьогоднішній день право на інформацію, свободу слова і думок є невід'ємною цінністю в демократичному світі.

Саме поняття «інформаційне суспільство» вказує на те, що ключовим ресурсом такого суспільства є інформація і знання. Як відомо, існують різні підходи до обґрунтування концепту «інформаційне суспільство». Одні вважають його окремою стадією розвитку, що настала після становлення постіндустріального суспільства, інші – заключним етапом розвитку цього самого постіндустріального суспільства. Ми ж схилиємося до думки тих дослідників, які вважають, що постіндустріальним суспільством є суспільство інформаційне. Концепція інформаційного суспільства зобов'язана своєю появою видатним теоретикам Д. Беллу, М. Кастельсу, Й. Масуді, Т. Стоуньєру, Р. Кацу, М. Порату, М. Маклюєну, Е. Тоффлеру та ін. Поняття «інформаційне суспільство» було запропоновано вченим Токійського технологічного інституту Ю. Хаяші. Д. Белл, проводячи відмінності між індустріальним і постіндустріальним суспільством, пише: «Якщо індустріальне суспільство засноване на машинній технології, то постіндустріальне суспільство формується під впливом технології інтелектуальної. І якщо капітал і праця – головні структурні елементи індустріального соціуму, то інформація і знання – основа суспільства постіндустріального» [3, с. СL1].

Розглядаючи поняття «інформація», як не згадати знамениту крилату фразу Натана Ротшильда «Хто володіє інформацією, той володіє світом»? Насамперед слід з'ясувати, що таке «інформація». На думку теоретика інформаційного суспільства Клода Шеннона «інформацією можна назвати лише ті повідомлення, які будуть сприяти вирішенню людиною ситуації вибору деяких альтернатив поведінки. Інформацією, отже, можна визнати лише такі пові-

домлення, які впливають на підготовку і прийняття рішень на основі попередньої оцінки відомостей, що містяться в цих повідомленнях» [4, с. 198].

Ще один видатний теоретик інформаційного суспільства Т. Стоунер охарактеризував суть інформації в такий спосіб: «Інформація існує. Щоб існувати, вона потребує того, щоб її сприймали. Щоб існувати, вона не потребує того, щоб її розуміли. Вона не вимагає розумових зусиль для своєї інтерпретації. Щоб існувати, їй не потрібно мати сенс. Вона існує» [5, с. 35].

Чи є інформаційне суспільство обов'язково суспільством демократичним? Аналізуючи інформаційні суспільства, які склалися у світі, можна відповісти, що немає. Інформаційне суспільство не обов'язково демократичне. Безумовно, інформатизація впливає на характер політичного устрою держави, проте гарантією демократизації суспільства бути не може. На це питання спробував відповісти Роберт Даль, досліджуючи вплив нових технологій на демократичний процес: «Технологія, яка розвивається, все одно повинна бути якимось чином використана – на благо чи на зло. Вона може бути використана або для нанесення шкоди демократичним цінностям і демократичному процесу, або для того, щоб сприяти втіленню їх у життя. Без свідомих і осмислених спроб застосувати нові телекомунікаційні технології на благо демократії їх можна легко направити проти демократії» [6, с. 515].

Доводиться визнати, що і демократична держава може скористатися інформаційно-комунікаційними технологіями не на благо суспільству. А відкритість не гарантує демократію. Як приклад можна привести комуністичний Китай з його розвинутою телекомунікаційною інфраструктурою і високотехнологічним «Електронним урядом». При цьому інформаційні потоки, наприклад, випуски китайських новин, повністю контролюються урядом. Ще один приклад – авторитарний Сінгапур, який піднявся в рейтингу ООН, що відображає ступінь розвитку електронного уряду, з десятої на третю позицію [7].

На ключову роль знання в новому суспільстві вказує думка Д. Белла: «Фактично теоретичне знання все більше стає стратегічним ресурсом, осьовим соціальним принципом, а університети, дослідницькі організації та інтелектуальні інститути, де воно кодифікується і збагачується, виявляються осьовими структурами цивілізації, яка народжується» [3, с. 33–34].

Як справедливо зазначає Л. Рихлова, в інформаційному суспільстві знання виробляють експерти. «У контексті суспільного розвитку вони приходять на зміну інтелектуалу-універсалу. Спеціаліст у конкретній галузі стає більш затребуваний, ніж всебічно розвинений інтелектуал, який не має вузької спеціалізації» [8, с. 122]. Саме «експертна інформаційна праця, за М. Кастельсом, відповідає «за функціонування капіталізму». «Ця група працівни-

ків стала ключовою силою в суспільстві, вона відповідає практично за все – від створення технологій, управління змінами в корпораціях до вимоги законодавчих реформ» [5, с. 148].

Інформаційне суспільство, без сумніву, ускладнило політико-управлінський процес. Жодна влада не в змозі контролювати політичну інформацію, на думку І. Василенко. «Політична влада існує в просторі некерованих інформаційних потоків, і це у свою чергу робить буття влади таким же некерованим» [4, с. 71]. Скільки потрібно політичної інформації виборцям, щоб вони голосували свідомо? Яке число громадян володіє необхідним обсягом інформації про політику, щоб бути компетентними? Як голосують малопоінформовані громадяни? Ці питання давно хвилюють західних дослідників. Американський вчений Елен Міцкевич пише про те, що «малопоінформовані виборці для просування своїх інтересів використовують компенсаторні прийоми. Раціональність низької поінформованості аргументується тим, що громадяни розробляють найкоротші розумові шляхи, які взагалі висловлюють їхні інтереси, і що вони не бажають і не потребують великого обсягу інформації» [9, с. 125].

«Найкоротший розумовий шлях» до політичної інформації, на нашу думку, для громадян прокладають політичні експерти. Їхні короткі виступи та висновки допомагають тим, хто не хоче заглиблюватися в сутність політичних процесів. Однак як ця обставина відображується на демократичному процесі? Е. Міцкевич зазначає, що «політичне середовище може не забезпечувати необхідними вказівками або інформацією для приведення в дію міркувань, необхідних для винесення рішення». У результаті погано політично поінформовані громадяни посилають політичному класу неправильні сигнали, що в результаті «призводить до спотворення демократичного процесу» [9, с. 126].

Стрімкий науково-технічний прогрес, формування інформаційного суспільства створили нові умови для розвитку політичних інститутів і процесів. Так, наприклад, завдяки Закону України «Про доступ до публічної інформації» органи державної влади зобов'язані на своїх сайтах викладати документи про свою діяльність та прийняті рішення. Це не тільки розширило можливості громадської участі в державному управлінні для громадян. Нові способи, методи взаємодії отримала і політична експертиза. Політичні експерти аналізують отриману інформацію, роблять висновки і дають рекомендації. Якщо експерт не має доступу до офіційної інформації про діяльність міністерств, його аналіз і прогноз не можуть бути якісними. Також у роботі з інформацією про діяльність влади політичним експертам допомагають Закони України «Про Національний архівний фонд та архівні організації» і «Про державну таємницю».

Політичні експерти в інформаційному суспіль-

стві отримують небачені раніше можливості поширювати експертні матеріали, впливати на громадську думку, на процес прийняття політичних рішень, користуватися перевагами двостороннього інтерактивного зв'язку. Як писав Р. Даль, «Інтерактивні системи телекомунікацій дозволяють громадянам брати участь у дискусіях з експертами, з особами, які приймають політичні рішення, і з рядовими співвітчизниками» [6, с. 514]. Тобто важливим фактором підвищення результативності своєї експертної діяльності стає ступінь володіння інформаційними технологіями.

Актуальність політичної експертизи різко зросла в останні роки у зв'язку з ускладненням політичного процесу. Дослідники справедливо пишуть про те, що це характерно навіть для простих суспільств, не кажучи вже про багатоскладні [10, с. 31]. Все частіше політичні й державні діячі, які приймають політичні рішення, звертаються за консультаціями експертів. Все більше на цю взаємодію політиків, експертів і суспільства впливають технології інформаційного суспільства.

Не можна не погодитися з тезою про те, що «Інформаційні технології, що змінюються, трансформують як політичні інститути з політичними відносинами, так і форми, механізми, технології впливу на світ політичного, на суспільство в цілому, на його свідомість, способи досягнення/дослідження політичної реальності» [11, с. 22–23].

Незважаючи на стрімко зростаючу популярність Інтернету, вперто не здає свої позиції телебачення. Для політичних експертів телебачення має дуже важливе значення саме тому, що телебачення, як і раніше, залишається основним джерелом інформації. Сучасний класик соціологічної думки Ентоні Гідденс описав роль телебачення в політичному житті в такий спосіб: «Телебачення допомагає формувати основи сприйняття, загальний культурний світогляд, за допомогою яких індивід у сучасному суспільстві інтерпретує і організовує інформацію <...> Воно формує спосіб інтерпретації соціального світу, допомагаючи впорядкувати досвід нашого спілкування з ним. Установки, які явно чи приховано присутні в усіх видах телепродукції і в способах її поширення, набагато важливіші, ніж те, що конкретно показується в програмах» [12, с. 420].

До речі, результати соціологічних досліджень спростовують існуючий у суспільстві стереотип про те, що головним джерелом інформації для сучасної молоді є Інтернет. За даними опитування, проведеного GfK Ukraine спільно з Фондом ім. Фрідріха Еберта на замовлення Центру «Нова Європа» в липні–серпні 2017 року серед 2000 респондентів у віці 14–29 років (методом особистого інтерв'ю вдома у респондента в усіх регіонах, за винятком окупованих територій), поки ще телебачення перевершує Інтернет як джерело інформа-

ції про політичні події для молоді у віці 14–29 років з різницею в 10, 60 і 50 відсотків відповідно [13]. Основним джерелом інформації Інтернет є тільки для молоді Києва. Хоча слід зазначити, що згідно з останніми дослідженнями, розрив між телебаченням та Інтернетом за популярністю, який у 2017 р досягав 30%, в 2018 р. скоротився до 10%. Інтернет наздоганяє за популярністю телебачення в Україні. А саме, за даними опитування Research & Branding Group у лютому 2018 року, серед усіх видів ЗМІ українці віддавали переваги двом: телебаченню (53%) та Інтернету (42%). Популярність радіо та преси на рівні 1–2% [14].

Таким чином, телебачення є головним комунікаційним інструментом у відносинах між політичними експертами та громадянами. Телебачення встановлює свої правила гри для цих відносин. Політичний експерт повинен бути цікавий, привабливий для глядачів. Мабуть, саме цим можна пояснити той факт, що деякі політичні експерти дозволяють себе бути надмірно емоційними та ексцентричними. Експерт повинен бути лаконічним і змістовним. Сьогоднішній глядач не хоче слухати нудні, затягнуті міркування на політичні теми, навіть якщо вони професійні. Тому не випадково, що багато дослідників заявляють про медіатизацію сучасного політичного процесу. Різні аспекти медіатизації політики відображені в роботах українських учених В. Волянського, О. Грищенко, О. Заславської, Б. Калініченка, А. Костирева, В. Недбая, Г. Хлестун, Д. Яковлева та ін.

Також можна зробити висновок, що і популярність політичного експерта залежить від частоти його появ на «блакитних екранах», тому всі політичні експерти зацікавлені в телебаченні як засобі підвищення своєї капіталізації.

Звичайно ж, сьогоднішні комунікації експертів і громадян неможливо уявити без новітніх інформаційних технологій. Технології інформаційного суспільства породили новий соціальний феномен – «віртуальний політичний час», який описала у своїх роботах доктор політичних наук Ірина Василенко: «Віртуальний політичний час – це час безперервного монологічного потоку інформації, де нагнітається відчуття терміновості повідомлень, а щоденні й навіть щогодинні новостні поновлення позбавляють інформаційне поле якоїсь певної структури» [4, с. 18]. На її думку, «в руках віртуальних політтехнологів справжній політичний час стає важелем потужного впливу на політичне «завтра» за допомогою штучного роздування і навіть довільного конструювання подій» [4, с. 19].

У науковій літературі є дві принципові позиції щодо ролі Інтернету в розвитку громадянського суспільства. Одні дослідники наполягають на тому, що Інтернет роз'єднує людей, причому до такого ступеня, що в сучасному інформаційному суспільстві мешканці квартир, які перебувають на одному

сходовому майданчику, не знайомі один з одним. Що для людей реальніше познайомитися в Інтернеті, ніж у власному під'їзді. А «кращим другом» для людей стає комп'ютер, а не інша людина.

Деякі дослідники бачать в Інтернеті, навпаки, потужний потенціал для розвитку і зміцнення громадянського суспільства. Долаючи часові й територіальні, вікові та інші особистісні перешкоди, Інтернет здатний об'єднувати людей у групи за інтересами. «Інтернет дає можливість осмисленої політичної ідентифікації для суспільно-політичних рухів та ініціатив, які не мають стійких зв'язків в існуючому істеблішменті, інституціалізованих структурах і усталених соціальних стратах. Завдяки Інтернету в них з'являється реальний шанс мобілізації географічно, соціально і професійно роз'єднаних однодумців. Інтернет дозволяє кардинально мінімізувати організаційні та інформаційні витрати, надає унікальні можливості для фандрайзингу (збору коштів), прямому маркетингу суспільно-політичних ідей і для підтримки вільного неопосередкованого дискурсу» [15, с. 48].

Доводиться визнати, що деяка частка правди є і в тих, і в інших міркуваннях. Головне, без сумніву, це те, що Інтернет-епоха дала новий імпульс, нові можливості розвитку громадянського суспільства, в тому числі структурам, що спеціалізуються на політичній експертизі.

Спробуємо розглянути, наскільки корисним Інтернет став для розвитку політичної експертизи. Аналіз Інтернет-простору показав, що багато українських Центрів політичної експертизи мають свої сайти. Також індивідуальні щоденники (блоги) в соціальних мережах ведуть і відомі політичні експерти. Українська блогосфера відносно молода. Вперше українські блогери отримали популярність у 2012 р. Симптоматично, що цими блогерами стали політичні журналісти Мустафа Найєм, Сергій Лещенко та Вахтанг Кіпіані [16]. Політичні експерти-блогери, які ведуть свої тематичні блоги, мають можливість отримувати коментарі читачів і обговорювати з ними актуальні політичні проблеми.

Всього якихось десять років тому звучали думки про те, що політичні блоги приречені на неуспіх через відсутність якісної політичної журналістики. Сьогодні політичні блоги сприймаються публікою і політиками як ефективний канал Інтернет-комунікації. Адаже тільки в Інтернеті існує унікальна можливість організувати публічні дискусії щодо будь-якої теми. Особливе значення в цьому зв'язку набувають політичні блогоспівтовариства, що представляють собою колективні майданчики обговорень (часом обговорення будь-якого питання включає десятки, а іноді й сотні співрозмовників при тисячах спостерігачів цієї дискусії) [17]. Блоги допомагають політичним експертам підвищити свою популярність, залучити більшу кількість однодумців. Дослідники політичної кому-

нікації виділяють аналітичну, комунікаційну та дослідницьку функції блогу [18]. Аналітична функція виражається в тому, що політичні експерти аналізують внутрішні й зовнішні політичні проблеми, сутність політичних процесів та інститутів. Комунікаційна функція проявляється в тому, що політичні експерти отримують можливість дискутувати зі своїми однодумцями й опонентами, тим самим залучаючи увагу громадськості до своєї позиції і до себе особисто. Дослідницька функція відображена у виробленні політичними експертами нових смислів в обговоренні політичного життя країни.

Чи впливають політичні блоги на громадську думку? Це питання особливо актуальне в контексті політичних виборів. Іншими словами, чи можуть політичні блоги використовуватися у передвиборній боротьбі? Адаже не секрет, що багато політичних експертів працюють на певні політичні сили і політичних кандидатів. Щоб відповісти на це питання, слід з'ясувати рівень проникнення Інтернету в Україні. Згідно з наявними даними, «частка регулярних користувачів Інтернету (користуються 1 раз на місяць і частіше) у 2017 становила 64% населення, при цьому Інтернет вдома є у 63,35% користувачів. З 2004 року відсоток користувачів всесвітньої павутини в Україні зріс з 12% до 64%». «Але при цьому вперше відбулося помітне зниження абсолютного числа регулярних користувачів в Україні – з 21,6 млн у середині 2017 року до 21,0 млн за підсумками грудня минулого року. Таке зниження пояснюється зменшенням загальної кількості постійних жителів України, головним чином за рахунок міграції за кордон населення України у віці 18–45 років» [19]. З огляду на те, що за даними цього ж дослідження серед користувачів Інтернету тих, кому за 65 років, всього 4%, і на те, що найбільш дисциплінованими голосуючими на виборах є пенсіонери, можна зробити висновок про мінімальний вплив політичної блогосфери на електоральні результати в Україні. Водночас, без сумніву, блоги політичних експертів впливають на громадську думку Інтернет-аудиторії.

Висновки. На підставі викладеного показано, що на відміну від тоталітарного і авторитарного режимів, у демократичній державі є механізми для контролю діяльності державної влади. Мета цих механізмів – досягнення високого рівня відкритості та прозорості державної політики. Зроблено висновок про те, що сучасні інформаційно-комунікаційні технології, з одного боку, надали політичній експертизі нові можливості для участі в політико-управлінському процесі і впливу на громадську думку, з іншого – стали однією з причин масовості цієї політичної професії. Однією з найбільш ефективних форм політичної комунікації, що сприяють діяльності політичних експертів в інформаційному суспільстві, стали інтернет-блоги.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Путин поддерживает законопроект о наказании за критику власти в интернете. URL: <https://hvylya.net/news/digest/putin-podderzhivaet-zakonoproekt-o-nakazanii-za-kritiku-vlasti-v-internete.html>
2. Жеплинский А. Сенев Т., Дзенвульский Р. Доступ к информации и деятельность спецслужб в странах Центральной и Восточной Европы. URL: [dzyalosh.ru/02-dostup/pravo/2001_55_56\(7_8\)/jeplinskii_7_8.html](http://dzyalosh.ru/02-dostup/pravo/2001_55_56(7_8)/jeplinskii_7_8.html)
3. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. Москва : Academia, 1999. С СЛ., 788 с.
4. Василенко И. Политология. Базовый курс. Москва : Издательство «Э», 2016. 528 с.
5. Уэбстер Ф. Теории информационного общества. Москва : Аспект Пресс, 2004. 400 с.
6. Даль Р. Демократия и ее критики. Москва : «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2003. 576 с.
7. United Nations E-government Survey. 2014. URL: http://unpan3.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2014-Survey/E-Gov_Complete_Survey-2014.pdf
8. Рыхлова Л.А. Политическая экспертиза в контексте концепции информационного общества. *Известия Саратовского университета. 10. Сер. Социология. Политология.* 2010. 1. С. 121–124.
9. Мицкевич Э. Телевидение, власть и общество. Москва : Аспект Пресс, 2013. 238 с.
10. Марченко Г.И. Политическая экспертиза как элемент политического маркетинга. *Практический маркетинг.* 2012. 5. С. 31–39.
11. Волочаева О.Ф. Политические процессы в современном информационном обществе: новые акторы и векторы развития : автореф. дис. ... докт. полит. наук. 23.00.02 «Политические институты, процессы и технологии. Пятигорск. 58 с.
12. Гидденс Э. Социология. Москва : Эдиториал УРСС, 1999. 704 с.
13. Основным источником политической информации для украинской молодежи остается телевизор. URL: https://zn.ua/UKRAINE/osnovnym-istochnikom-politicheskoy-informacii-dlya-ukrainskoy-molodezhi-ostaetsya-televizor-267512_.html
14. Интернет догоняет по популярности телевидение в Украине. URL: https://zn.ua/UKRAINE/internet-dogonyaet-po-populyarnosti-televidenie-v-ukraine-283094_.html
15. Сіленко А.О. Інфокомунікаційні технології та розвиток громадянського суспільства. *Політичний менеджмент.* 2004. 5. С. 40–55.
16. Блогеры vs Классические медиа: противостояние или революция. URL: <http://broadcast.net.ua/ru/tech-articles/382-blogery-vs-klassicheskie-media-protivostoyanie-ili-revoljutsiya>
17. Фомин О.Н., Акаев Д.В. Политический блог: опыт социологического анализа. *Среднерусский вестник общественных наук.* 2009. 3. 2009. С. 88–87.
18. Пашинская В.В. Модели политической коммуникации в виртуальной среде. *Государственное и муниципальное управление. Ученые записки.* 2014. № 2. С. 240–243.
19. Количество интернет-пользователей в Украине сократилось. URL: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/kolichestvo-internet-polzovatelej-v-ukraine-sokratilos-338071/>

REFERENCES:

1. Putin podderzhivaet zakonoproekt o nakazanii za kritiku vlasti v internete. Available from <https://hvylya.net/news/digest/putin-podderzhivaet-zakonoproekt-o-nakazanii-za-kritiku-vlasti-v-internete.html>
2. Zheplinskiy, A. Senev, T., Dzenvulskiy, R. Dostup k informacii i deyatelnost specslyzhhb v stranah Centralnoy i Vostochnoy Evropy. Available from [dzyalosh.ru/02-dostup/pravo/2001_55_56\(7_8\)/jeplinskii_7_8.html](http://dzyalosh.ru/02-dostup/pravo/2001_55_56(7_8)/jeplinskii_7_8.html)
3. Bell, D. (1999). *Gryaduschee postindustrialnoe obschestvo. Opyt socialnogo prognozirovaniya.* M.: Academia, S CLI., 788 s.
4. Vasilenko, I. (2016). *Politologiya. Bazovyy kurs.* Moskva: Izdatelstvo «E», 528 s.
5. Uebster, F. (2004). *Teorii informacionnogo obschestva.* Moskva: Aspekt Press, 400 s.
6. Dal, R. (2003). *Demokratiya i ee kritiki.* M.: «Rossiyskaya politicheskaya enciklopediya» (ROSSPEN), 576 s.
7. United Nations E-government Survey. (2014). Available from URL: http://unpan3.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2014-Survey/E-Gov_Complete_Survey-2014.pdf
8. Ryhlova, L.A. (2010). *Politicheskaya ekspertiza v kontekste koncepcii informacionnogo obschestva.* *Izvestiya Saratovskogo universiteta, 10. Ser. Sociologiya. Politologiya, 1,* 121–124.
9. Mickevich, E. (2013). *Televidenie, vlast i obschestvo.* Moskva: Aspekt Press, 238 s.
10. Marchenko, G.I. (2012). *Politicheskaya ekspertiza kak element politicheskogo marketinga.* *Prakticheskii marketing, 5,* 31–39.
11. Volochaeva, O.F. *Politicheskie processy v sovremennom informacionnom obschestve: novye aktory i vektory razvitiya, avtoref. dis. dokt. polit. nauk. 23.00.02 – politicheskie instituty, processy i tehnologii.* Pyatigorsk, 58 s.
12. Giddens, E. (1999). *Sociologiya.* M.: Editorial URSS, 704 s.
13. *Osnovnym istochnikom politicheskoy informacii dlya ukrainskoy molodezhi ostaetsya televizor* Available from: https://zn.ua/UKRAINE/osnovnym-istochnikom-politicheskoy-informacii-dlya-ukrainskoy-molodezhi-ostaetsya-televizor-267512_.html
14. *Internet dogonyaet po populyarnosti televidenie v Ukraine.* Available from https://zn.ua/UKRAINE/internet-dogonyaet-po-populyarnosti-televidenie-v-ukraine-283094_.html
15. Silenko, A.O. (2004). *Infokomunikaciyni tehnologii ta rozvitok gromadyanskogo suspilstva.* *Politichnyi menedzhment, 5.* 40–55.
16. *Blogery vs Klassicheskie media: protivostoyanie ili revoljuciya.* Available from <http://broadcast.net.ua/ru/tech-articles/382-blogery-vs-klassicheskie-media-protivostoyanie-ili-revoljutsiya>
17. Fomin, O.N., Akaev, D.V. (2009). *Politicheskii blog: opyt sociologicheskogo analiza.* *Srednerusskiy vestnik obschestvennyh nauk, 3,* 88–87.
18. Pashinskaya, V.V. (2014). *Modeli politicheskoy kommunikacii v virtualnoy srede.* *Gosudarstvennoe i municipalnoe upravlenie. Uchenye zapiski, 2,* 240–243.
19. *Kolichestvo internet-polzovateley v Ukraine sokratilos.* Available from <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/kolichestvo-internet-polzovatelej-v-ukraine-sokratilos-338071/>

New opportunities of political expertise in the information society

Shyshymenko Ihor Mykolaiovych

Postgraduate Student of the Department of Political Science and Law
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
Staroportofrankivs`ka St., 26,
Odesa, Ukraine

The article considers the concepts of "information society" and "information", ascertained whether the information society is democratic, whether information technologies influence the development of political expertise.

It is concluded that, on the one hand, modern information and communication technologies have given political expertise new opportunities for participation in the political and managerial process and influence on public opinion, on the other hand, have become one of the reasons for the massive political profession.

The role of the Internet in the development of political expertise has been investigated. Considered analytical, communication and research functions of the blog.

Key words: *political expertise, information society, information, technology, political blog.*